

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 7C/411/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112232970
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Mihalíková
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2016:4112232970.3

Rozhodnutie

Okresný súd Topoľčany v konaní pred sudkyňou JUDr. Renátou Mihalíkovou, v právnej veci žalobkyne: Pohotovosť, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanej súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa sa žalobou doručенou Okresnému súdu Nitra dňa 01.10.2012 domáhala, aby súd zaviazal žalovanú k náhrade škody vo výške 175 eur a náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 663,84 eur.

Žalobu odôvodnila tým, že v exekučnom konaní je založená povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu na zmenu exekútora do 30 dní odo dňa doručenia takéhoto návrhu. Exekučný súd postupoval nesústreďene a so zbytočnými prietahmi tak, že k rozhodnutiu o zmene súdneho exekútora pristúpil až po veľmi dlhej dobe pričom vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a ani si nevyžadovala spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá mohla mať vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu. V tejto súvislosti vznikla žalobkyňi majetková škoda predstavujúca vynaložené náklady v celkovej sume 175 eur (70 eur ako náklady na správu pohľadávky, 40 eur ako náklady na udržiavanie a správu informačného systému, 15 eur ako výdavky na administratívne spracovanie textov urgencií, poštovné a telekomunikačné výdaje, 50 eur ako výdavky na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom). Neskorým vydaním rozhodnutia došlo k následným rizikám: a/ riziko zániku povinného, b/ zmarenie účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, c/ insolvenca povinného. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy poukázala na Ústavu Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Má za to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Dodala, že každý má právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Žalobkyňa vo svojom návrhu súčasne vzniesla námietku zaujatosti sudcov Okresného súdu Nitra.

Krajský súd v Nitre uznesením z 19.10.2012 č.k. 5NcC/143/2012-14 rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Nitra sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí sp. zn. 10C/195/2012 a vec prikázal na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Topoľčany, ktorému vec napadla pod sp. zn. 7C/411/2012. Predmetné uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 22.11.2012.

K návrhu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná, ktorá okrem iného poukázala na nejasný titul nároku na náhradu škody, nakoľko z návrhu nie je zrejmé, či sa namieta nesprávny úradný postup v podobe prietahov v konaní alebo sa nároku domáha z dôvodu rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie

poverenia ako nezákonného rozhodnutia. Poukázala na to, že všeobecný súd v konaní o náhradu škody nie je oprávnený posudzovať prietahy v konaní súdu, lebo túto právomoc má iba predseda súdu alebo Ústavný súd Slovenskej republiky. Považoval návrh za podaný predčasne, keďže v zmysle § 15 ods. 1 a § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. od doručenia žiadostí o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody neuplynulo 6 mesiacov. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 16/02, v ktorom ústavný súd konštatoval, že samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty neznamená automaticky prietahy v konaní. Žalobkyňa podľa názoru žalovanej nepreukázala podanie sťažnosti na prietahy v konaní a ani rozhodnutie, v ktorom by bolo konštatované porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktorých existenciu môže konštatovať len ústavný súd, preto nie je preukázaný ani nesprávny úradný postup. Rovnako žalovaná namietala aj vyčíslenie materiálnej škody s odôvodnením, že požadovať paušálnu sumu je nesprávne a účelové. V konaní je potrebné preukázať skutočnú škodu listinnými dôkazmi. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, poskytovanie finančného zadosťučinenia nie je automatické, ale podlieha podrobnému skúmaniu, keďže prietahy v konaní môže posudzovať len ústavný súd. Ďalej vzniesla námietku premlčania. Navrhla žalobu zamietnuť a priznať jej náhradu trov konania.

Okresný súd Topoľčany uznesením č.k. 7C/403/2012-25 zo dňa 20.09.2013 spojil na spoločné konanie vecí tunajšieho súdu vedené pod sp. zn. 7C/403/2012, 7C/406/2012, 7C/408/2012, 7C/410/2012, 7C/411/2012, 7C/412/2012, 7C/413/2012, 7C/431/2012, 7C/432/2012 s tým, že ďalej sa bude konanie viesť pod sp. zn. 7C/403/2012.

Okresný súd Topoľčany následne vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 7C/403/2012-50 zo dňa 18.11.2013, ktorým podanú žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania.

V dôsledku odvolania žalobkyne, bol vyššie uvedený rozsudok Okresného súdu Topoľčany zrušený Krajským súdom v Nitre (odvolacím súdom) a to uznesením č.k. 8Co/173/2014-66 zo dňa 30.09.2014 a vec bola vrátená tunajšiemu súdu na ďalšie konanie.

Vo svojom zrušujúcom uznesení odvolací súd okrem iného, poukázal na skutočnosť, že podľa ustanovení Exekučného poriadku, účinného v čase začatia exekučného konania do 31. 08. 2005, nebola v ustanovení § 44 ods. 7 určená lehota na rozhodnutie o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora. Lehota na rozhodnutie bola zavedená až novelou zák. č. 341/2005 Z.z., účinnou dňa 01. 09. 2005, avšak podľa ustanovenia § 238 sa konania začaté pred 1. septembrom 2005 dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak. V ods. 2 tohto ustanovenia nebolo konštatované, že novela Exekučného poriadku sa použije aj na ustanovenie § 44 ods. 5 Exekučného poriadku, t.j. lehota na rozhodnutie o zmene súdneho exekútora určená nebola, keďže súd musel postupovať podľa § 44 ods. 5 Exekučného poriadku platného pred novelou (podľa § 238 zák. č. 341/2005 Z.z. - novela Exekučného poriadku, ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005). Vychádzajúc z týchto záverov v súdnej veci sa odvolací súd nestotožnil s tvrdením súdu prvého stupňa, že o návrhoch oprávneného na zmenu súdneho exekútora v jednotlivých veciach bolo rozhodnuté až po uplynutí 30-dňovej lehoty, nakoľko z doteraz vykonaného dokazovania vyplýva, že exekučné konania Okresného súdu Nitra sp. zn. 9Er/212/2004, 9Er/253/2005, 17Er/202/2005, 11Er/178/2003, 27Er/194/2004 boli začaté pred 1. septembrom 2005, kedy exekučný poriadok v § 44 neupravoval lehotu na rozhodnutie súdu o návrhu na zmenu súdneho exekútora, preto súd prvého stupňa aplikoval na tieto veci nesprávne ustanovenie § 44 Exekučného poriadku a následne vec podľa tohto nesprávneho ustanovenia aj posúdil.

Tunajší súd po zrušení vyššie špecifikovaného rozsudku a vrátení veci na ďalšie konanie, uznesením č.k. 7C/403/2012-80 zo dňa 20.05.2015 veci spojené na spoločné konanie, ktoré sa viedlo pod sp. zn. 7C/403/2012, opätovne vylúčil na samostatné konanie; jedným z týchto konaní je aj predmetná vec vedená pod sp. zn. 7C/411/2012.

Tunajší súd vo veci doplnil dokazovanie v intenciách vyššie špecifikovaného zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, pričom vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, keď obaja účastníci svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnili a súhlasili s tým, aby súd vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a to žalobou, vyjadreniami žalovanej, podstatným obsahom exekučného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 11Er/153/2007, znaleckým posudkom Ekonomickej univerzity v Bratislave č. 1/2014, ako i ostatným obsahom spisu. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

Z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 11 Er/153/2007, vo veci oprávnenej Pohotovosť, s.r.o., proti povinnému: H. Z., X. XX.XX.XXXX, vyplýva, že návrh na vykonanie exekúcie bol doručený súdnemu exekútorovi JUDr. Milanovi Strieškovi, dňa 02.03.2007. Dňa 20.03.2007 bola Okresnému súdu Nitra doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vo veci oprávnenej Pohotovosť, s.r.o. proti povinnému H. Z., na vymoženie istiny 25 440 Sk s príslušenstvom. Poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané Okresným súdom Nitra dňa 11.04.2007 pod číslom 5403 027999. Podaním doručeným exekučnému súdu dňa 14.10.2009, požiadala oprávnená o zmenu súdneho exekútora. Okresný súd Nitra o uvedenom návrhu na zmenu súdneho exekútora rozhodol uznesením č.k. 11Er/153/2007-19 zo dňa 04.10.2010.

Žalobkyňa v podanej žalobe argumentovala znením § 44 ods. 7 (platný od 01.09.2005) a § 44 ods. 8 (platný od 01.12.2006) s tým, že v exekučnom konaní je založená zákonná povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia návrhu. Exekučný súd však podľa žalobkyne nerozhodol v zákonom stanovenom čase, pričom neexistuje okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať so zbytočnými prieťahmi tak, že k vydaniu rozhodnutia o zmene súdneho exekútora pristúpila až po veľmi dlhej dobe. Žalobkyňa si z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu uplatňuje náhradu majetkovej škody ako aj nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobkyňa tvrdila, že jej vznikla majetková škoda predstavujúca náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutím o ňom. V tomto období, ktoré podľa žalobkyne bezdôvodne plynulo medzi podaním návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutím exekučného súdu o tomto návrhu, vynaložila: na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému sumu 70 eur; na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40 euro; na administráciu listina komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom sumu 50 eur; na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urovaním stavu konania na exekučnom súde sumu 15 eur. Celkovo vynaložila márne sumu 175 eur. Zároveň uplatnila náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch spôsobenú nesprávnym úradným postupom vo výške 165,96 eur. Nesprávny úradný postup Okresného súdu je takej intenzity, ktorá má za následok zbytočné prieťahy v konaní spojené so zásahom do výkonu majetkových práv žalobcu. Poukázal na článok 48 ods. 2 Ústavy slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pri určovaní primeranej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzala pre možnú analógiu z doktríny prijatej Ústavným súdom, podľa ktorej, pokiaľ ide o zbytočné prieťahy v súdnom konaní je spravodlivé, ak sa na každý rok poznačený prieťahmi vzťahuje satisfakcia vo výške 20 000 Sk, t.j. 663,88 eura. Žalobkyňa zároveň uviedla, že postupovala podľa § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. a písomnou žiadosťou požiadala žalovanú o predbežné prerokovanie jej nároku na náhradu škody. Žalovaná však do podania tejto žaloby na žiadosť pozitívne nereagovala. Zároveň žalobkyňa vo svojom ďalšom vyjadrení v priebehu konania, žiadala, aby súd pri rozhodovaní prihliadal aj na závery znaleckého posudku č. 1/2014, ktorý si žalobkyňa nechala vypracovať u znaleckého ústavu - Ekonomickej univerzity v Bratislave, v ktorom znalecký ústav vyčíslil výšku majetkovej škody ktorá jej bola spôsobená nesprávnymi úradnými postupmi a nezákonnými rozhodnutiami okresných súdov v exekučných konaniach.

Zo znaleckého posudku Ekonomickej univerzity v Bratislave č. 1/2014 vyplýva, že na základe vykonanej analýzy mzdových nákladov, nákladov na poštovné, telekomunikačné služby, tlač a úpravu informačného systému znalecký kolektív realizoval výpočet majetkovej ujmy nasledovne:

- žaloby NZP a NP spolu 30,76 eur,
- žaloby ZE spolu 31,68 eur.

Pokiaľ ide o posúdenie návrhu žalobkyne súd vychádzal z jeho obsahu. Právne posúdenie zistených skutkových okolností a ich podriadenie pod určitú právnu normu je úlohou súdu („iura novit curia“).

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2012 (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“),

štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Každý je povinný bez zbytočného odkladu na požiadanie príslušného orgánu, ktorý koná v mene štátu, písomne oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre predbežné prerokovanie nároku (§ 16 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z.).

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa článku 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa článku 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 36 ods. 2, veta prvá Exekučného poriadku, exekučné konanie je začaté dňom, kedy bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie.

Podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku v znení platnom v čase začatia predmetného exekučného konania, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Nakoľko žalovaná namietala, že návrh bol podaný predčasne, súd sa najprv vysporiadal s touto námietkou. V danej veci nebolo sporné, že žiadosť o predbežné prejednanie nároku bola Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky doručená 23.4.2012. Medzi podaním žiadosti o predbežné prejednanie nároku a podaním žaloby (27.9.2012) nebola dodržaná zákonná lehota 6 mesiacov. Táto však uplynula počas tohto konania a preto má súd za to, že táto námietka žalovanej nie je vzhľadom na uvedené dôvodná. Bolo nesporné, že nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov zo strany žalovanej uspokojený nebol.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, alebo nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je osobitnou zodpovednosťou a zodpovednosťou objektívnou (bez ohľadu na zavinenie). Všetky zákonné podmienky vzniku tejto zodpovednosti musia byť splnené kumulatívne. Pri nesplnení čo i len jednej podmienky zodpovednosť za škodu nevznikne. Pri splnení všetkých podmienok naraz sa zodpovednosti za škodu nemožno zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím sú:

- 1/ nesprávny úradný postup alebo nezákonné rozhodnutie,
- 2/ vznik a existencia škody,
- 3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom (alebo nezákonným rozhodnutím) a škodou.

Nesprávnym úradným postupom môže byť aj oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci „bez zbytočných prieťahov“ (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) - rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.6.2010 sp. zn. 5 Cdo 126/2009.

Zo spisu je zrejmé, že exekučné konanie Okresného súdu Nitra sp. zn. 11Er/153/2007 začalo dňa 02.03.2007 t.j. dňom doručenia návrhu oprávnenej na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi.

Na uvedené exekučné konania je teda potrebné aplikovať ustanovenie § 44 ods. 8 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení účinnom od 01.12.2006, ktoré ustanovovalo 30-dňovú lehotu na rozhodnutie exekučného súdu o návrhu na zmenu súdneho exekútora. Napriek tomu, že z pripojeného exekučného spisu je zrejmé, že exekučný súd uvedenú lehotu nedodrжал, súd podanej žalobe nemohol vyhovieť, nakoľko pokiaľ ide o otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (prieťahy v konaní tvrdila žalobkyňa), je kompetentný preskúmať len ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd Slovenskej republiky na podklade ústavnej sťažnosti. Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prieťahov. Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo fyzických a právnických osôb na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa - krajský súd, najvyšší súd (porovnaj napr. dôvodová správa k zákonu č. 412/2012 Z. z.). Rozhodnutie ústavného súdu žalobkyňa nepredložila a na toto sa vo svojom návrhu ani neodvolávala.

Takýto výklad vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 7.5.2013 sp. zn. IV. ÚS 471/2012, v zmysle ktorého v nadväznosti na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu, pozn.) sa otvára priestor na to, aby sťažovateľka podala v súlade s ustanoveniami zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov žalobu o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, o ktorej sú

oprávnené a aj povinné rozhodnúť vecne a miestne príslušné všeobecné súdy (pozn. súdu: jednalo sa najmä o exekúcie z toho istého obdobia ako v danom prípade). Ústavný súd tu teda vyslovil názor, že až po konštatovaní porušenia základných práv čl. 48 ods. 2 ústavy sa otvára možnosť podať predmetnú žalobu.

Navyše, ako aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, nie každý prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (II. US 57/01, I. US 46/01).

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda. Škodou sa pritom rozumie majetková ujma, ktorá vznikla fyzickej alebo právnickej osobe, je vyjadriteľná v peniazoch a spočíva v zmenšení (úbytku) existujúceho majetku poškodeného a predstavuje majetkové hodnoty, ktoré bolo treba vynaložiť na to, aby sa vec uviedla do predošlého stavu, resp., aby sa v peniazoch vyvážili dôsledky toho, že navrátenie do predošlého stavu nie je možné alebo účelné. Vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou je vzťahom príčiny a následku, ktorý musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Teda nesprávny úradný postup môže mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 514/2003 Z. z. len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku žalobkyne, ktoré bolo priamo a nesprostredkovane spôsobené práve a len týmto postupom; teda postupom, ktorý by bol z hľadiska zmenšenia majetku žalobkyne rozhodujúcim, t. j. ak by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, jej majetok by sa nezmenšil.

Súd nemal za preukázané, že by žalobkyňa v dôsledku postupu súdu vznikla škoda (a to ani z predloženého znaleckého posudku). Súd má za to, že žalobkyňa nepreukázala vznik škody a rovnako nepreukázala ani príčinnú súvislosť. V tejto súvislosti súd uvádza, že škoda nemôže byť uplatnená v nejakej paušálnej čiastke, ale musí byť preukázaná, že práve pre nesprávny úradný postup došlo ku škode, ktorá musí byť vyčíslená presne a musí byť preukázaná aj príčinná súvislosť. Škodu charakterizuje žalobkyňa len v hypotetickej rovine.

Z uvedeného je zrejmé, že žalobkyňa v konaní nepreukázala nesprávny úradný postup súdu ani nezákonné rozhodnutie súdu, vznik škody a ani príčinnú súvislosť. Na základe uvedeného súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol (pozn.: predpokladom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy je preukázanie vzniku zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup, nezákonné rozhodnutie /v danom prípade toto preukázané nebolo/ a až po jeho spoľahlivom zistení môže súd na návrh účastníka skúmať splnenie predpokladov aj pre prípadné priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch).

Pokiaľ ide o vznesenú námietku premlčania zo strany žalovanej súd uvádza nasledovné. Premlčanie sa podľa ustálenej súdnej praxe skúma len u existujúceho nároku. Preto, keď súd dospel k záveru, že nárok žalobkyne nevznikol, vznesenou námietkou premlčania sa taktiež už nezaoberal.

Súd ďalej uvádza, že v prípade, ak sa v odôvodnení nezaoberal konkrétnou námietkou účastníkov konania, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

V závere dáva súd žalobkyňu do pozornosti, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv slobôd nepatrí dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Len pre úplnosť súd uvádza, že žalobkyňa vo svojom žalobnom petíte žiadala najprv o veci rozhodnúť tzv. medzitýmnym rozsudkom (§ 152 ods. 2 O.s.p.). K tomu súd uvádza, že ak súd uzná, že je tu dôvod pre postup podľa § 152 ods. 2 O.s.p., môže vydať medzitýmný rozsudok aj bez návrhu účastníka konania.

Ak súd takémuto návrhu účastníka konania na vydanie medzitýmneho rozsudku nevyhoví, nevydáva o tom zvlášťne rozhodnutie a s týmto návrhom sa ani nemusí vypořadať v odôvodnení rozhodnutia o veci samej.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a konštatoval, že žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobkyni, ktorá v konaní úspech nemala. Súd však úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadne v tomto konaní nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Nitre prostredníctvom Okresného súdu Topoľčany, v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.